

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(факультетська вибіркова навчальна дисципліна)

МЕНЕДЖМЕНТ ТЕХНОГЕННО ЗАБРУДНЕНИХ ЗЕМЕЛЬ

освітньо-професійна програма
спеціальність
галузь знань 10
освітній ступінь

201Агрономія
Еколого-економічне рослинництво
Природничі науки
Магістр

Розробник: Володимир КАЛІНІЧЕНКО доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Менеджмент техногенно забруднених земель
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	факультетська вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля
Рівень вищої освіти	магістерський рівень
Спеціальність	201 Агрономія
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Вивчення дисциплін «Економіка природокористування», «Оцінка впливу на довкілля».

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни формування у студентів стійких знань стосовно сучасних систем екологічного менеджменту, підготовка до практичного застосування цих знань у державних установах, громадських організаціях та на підприємствах регіонального й локального рівнів.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування у фахівця теоретичних знань про системи екологічного менеджменту та узагальнення найбільш ефективних принципів і засобів екологічного менеджменту, знання сучасних методичних прийомів та специфіки з метою досягнення професійних знань та вмінь оцінки ефективності, повноти і обґрунтованості заходів, що вживаються для охорони навколишнього природного середовища на об'єкті екологічного аудиту, використанні екологічного маркетингу як складової м та екологічних інновацій для реалізації природоохоронного законодавства

<i>Компетентності</i>	<i>Програмні результати навчання</i>
Загальні компетентності (ЗК) ЗК 1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	ПРН 1. Вміти системно та виважено приймати управлінські рішення, що стосуються сфери екологічного менеджменту забруднених територій, здійснювати оцінку різних процесів екологічного

<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p> <p>ФК 2. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем.</p> <p>ФК 3. Здатність до використання принципів, методів та організаційних процедур дослідницької та/або інноваційної діяльності.</p> <p>ФК 4. Здатність застосовувати нові підходи до аналізу та прогнозування складних явищ, критичного осмислення проблем у професійній діяльності.</p> <p>ФК 7. Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.</p>	<p>менеджменту та аудиту, формувати власне бачення до удосконалення процесів екологічного менеджменту на різних рівнях.</p>
--	---

Програма навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	Усього -го	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.
Тема 1. Науково-теоретичні засади екологічного менеджменту	14	2	2	-	10
Тема 2. Методологічні основи екологічного менеджменту	14	2	2	-	10
Тема 3. Управління у сфері навколишнього середовища	14	2	2		10
Тема 4. Формування системи екологічного менеджменту в Україні	14	2	2		10
Тема 5. Екологічний аудит як ефективний інструмент екологічного менеджменту	16	2	4		10
Тема 6. Ліцензування природоохоронної діяльності. Екологічне страхування	16	2	4		10
Тема 7. Екологічне оподаткування	16	2	4		10
Тема 8. Державне управління у сфері природокористування	16	2	4		10
Усього годин	120	16	24	0	80

Оцінювання результатів навчання

Форми оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					
	Опитування		Виконання вправ на практичних заняттях		Виконання завдань на самостійну роботу	
	Мінім. кількість балів	Максим. кількість балів	Мінім. кількість балів	Максим. кількість балів	Мінім. кількість балів	Максим. кількість балів
ПРН	16	28	20	32	24	40

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань на самостійну роботу	тестування	
Тема 1. Науково-теоретичні засади екологічного менеджменту	5	4	28	9
Тема 2. Методологічні основи екологічного менеджменту	5	4		9
Тема 3. Управління у сфері навколишнього середовища	5	4		9
Тема 4. Формування системи екологічного менеджменту в Україні	5	4		9
Тема 5. Екологічний аудит як ефективний інструмент екологічного менеджменту	5	4		9
Тема 6. Ліцензування природоохоронної діяльності. Екологічне страхування	5	4		9
Тема 7. Екологічне оподаткування	5	4		9
Тема 8. Державне управління у сфері природокористування	5	4		9
Разом	40	32	28	100

Критерії оцінювання виконання вправ на практичних роботах:

5	Відмінне виконання практичної роботи та вільне знання теоретичної частини практичної роботи.
3-4	Достатнє виконання практичної роботи з невеликою кількістю неточностей, та знання теоретичної частини практичної роботи.
2	Виконання практичної роботи задовольняє критеріям, але є помилки та неточності. Невпевнені відповіді на питання теоретичної частини практичної роботи
1	Виконання практичної роботи задовольняє мінімальним критеріям, відсутні відповіді на питання теоретичної частини практичної роботи.

Критерії оцінювання виконання вправ на самостійну роботу:

4	Здобувачем надана повна відповідь на завдання (не менше 90% потрібної інформації) у письмовій формі.
2-3	Здобувачем надана коротка відповідь на завдання із помилками (50 - 70% потрібної інформації) у письмовій формі
1	Виконання задовольняє мінімальним критеріям.

Критерії оцінювання тестування

25 - 28	Здобувачем надано правильних відповідей не менше ніж на 90% питань
20 - 25	Здобувачем надано правильні відповіді не менше ніж на 75% питань
12 - 19	Здобувачем надано правильні відповіді не менше ніж на 60 % питань
7 - 12	Здобувачем надано правильні відповіді не менше ніж на 30 % питань

Трудовіткість:

Загальна кількість годин - 120 год.

Кількість кредитів - 4,0.

Форма семестрового контролю - залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Існує можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча програма навчальної дисципліни, платформа Moodle.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1. Василенко В.А. Теорія і практика розробки управлінських рішень: Навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2002. 420с.
2. Галушкіна Т.П. Економіка природокористування. Навч. посібник. Харків: Бурун Книга, 2009. 480 с.
3. Галушкіна Т.П., Грановська Л. М. Екологічний менеджмент та аудит: Навчальний посібник. (в II частинах). Херсон, 2012. 421 с.
4. Гацька Л.П. Екологічний менеджмент: навч.-метод. комплекс для студ. маг.програми «Екологічне підприємництво» спец. «Економіка підприємства». URL: http://econom.univ.kiev.ua/wpcontent/uploads/2017/10/NMK_EM_Gatska.pdf/
5. Довідник з питань економіки природокористування і природоохоронної діяльності. К.: В-во «Геопринт», 2000. 409 с.
6. ДСТУ ISO - 14001 - 97 «Система управління довкіллям. Загальні настанови щодо принципів управління, систем та засобів забезпечення». К.: Держстандарт України, 1997.
7. ДСТУ ISO - 14004 - 97 «Система управління довкіллям. Склад та опис елементів і настанови щодо їх застосування». К.: Держстандарт України, 1997.
8. Екологічний менеджмент: навчальний посібник / В.Р. Семенов, О.Л.Михайлюк, Т. П. Галушкіна. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 407 с.
9. Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища” (за станом на 10 лютого 2005 р.): офіційне видання. К.: Парламентське видавництво, 2003. - 52 с.
10. Завадський Й.С. Менеджмент. Т1. 2. К.: Видавництво Європейського Університету. 2001. 542с.
8. Довідник з питань економіки природокористування і природоохоронної діяльності. - К.: В-во «Геопринт», 2000. - 409 с.
9. Концепція переходу України до сталого розвитку /Вісник НАН України, 2007. № 2. 30с.
10. Непошивайленко Н.О. Екологічний менеджмент: конспект лекцій. Дніпропетровськ: НГУ, 2012. 81с.

Додаткова:

1. Анисимов А.В. Экологический менеджмент: учебник. Ростов н/Д.: Феникс, 2009. 348 с.
2. Базилевич, Д. Вальтер, В. Хартманн, Купалова Г. та ін. Глосарій зеленого бізнесу: українсько-німецько-російсько-англійський. К.: Знання, 2010. 518 с.
3. Бобровський А.Л. Екологічний менеджмент: підручник / А.Л.Бобровський. Суми: Унів. кн., 2009. 586 с.
4. ДСТУ ISO 14001-97. Системи управління навколишнім середовищем. Склад

та опис елементів і настанови щодо їх застосування.

5. ДСТУ ISO 14004-97. Системи управління навколишнім середовищем. Загальні настанови щодо принципів управління, систем та засобів забезпечення.